

lib. 1 Æneid. Legitur de *Antenore*, quod sequitur, epitaphium, non magni ævi, in D. Laurentii aede:

*Inclutus Antenor, post diruta mœnia Trojæ,
Transtulit huc Henetum Dardanidumque fugas:
Expulit Euganeos, Patavinam condidit urbem,
Quem tegit hic humili marmore cæsa domus.*

Sita est urbs loco fertili & plano; placidissima cœli fruens temperie, summa soli bonitate; Euganeorum montium amœnitate, Alpium marisque vicinitate, beatissima. Ambitus duplex hodie, olim triplex: exterior sex millia ducenosque passus continet, cum sex portis magnificis: interior tria millia passuum; altissimus, superne deambulacrum habens perpetuum. Magnifica porro, splendida, rebus omnibus, quæ ad vitam necessariæ, adfluens, silice strata ab Vberto Carrariensi, Duce tertio, anno 1340; fossis, vallisque, & propugnaculis undique bene tuta. Habet ædificia sacra, profana, publica, privataque, magnifica & sumptuosa. Templum Cathedrale, ab Henrico Imperatore structum, xxii sub se habet Basilicas intra urbem, ob splendorem tali matre dignas, plurimas etiam superiores. Monasteria virorum sunt xxiii: Virginum sacrarum intra mœnia numerantur collegia xxix; inter quæ excellunt D. Stephani, & D. Magdalene Conuersarum, seu Illuminatorum, ad ædem S. Sophiae. Palatium ibi, Henrici Imperatoris opus, in quo jus dicitur, tota Italia nominatissimum, nullis fultum columnis, plumbo tectum. Curia insuper publici consilii, cum porticu columnis marmoreis suffulta, saxo constructa, plumbeis item laminis intacta. Fora maxima sunt quinque: primum congressibus & deambulationi nobilium civiumque dicatum est; alterum, olitorium; tertium, frumentarium; quartum, lignarium; postremum, palearium: Pontes xxxix, ex lapide fornicati, supra Brentam: Porticus amplissima: Areæ spatiosissima: Nosocomia iii; Lazarettum, peste infectis attributum; S. Lazari, leprosis; S. Francisci, reliquis ægrotantibus: Xenodochia totidem; S. Antonii de Vienna; S. Leolini, ad Pratum Vallis, juxta portam S. Crucis: & S. Iacobi; omnia pauperum peregrinorum: Est & Orphanotrophium in vico omnium Sanctorum: & Domus Dei, exposititiis infantibus dicata. Mons Pietatis institutus est anno 1491, exterminandæ Iudæorum foeneratoriæ, qui pro centenario xx exigere consueverant. Ærarii fors xxxix aureorum millia ex civium liberalitate superat. Præficiuntur septem domibus, quæ opportuno urbis loco sitæ, viri nobiles; datis fidei jussoribus annuatim, qui pro pignoribus mutua dant; infra triginta solidos, gratis; supra, quinque tantum foenoris nomine pro centenario exigentes, ad ministrorum impensas,

quæ tria millia aureorum quotannis superant, sustinendas: quod superest, in pauperes annuatim dividitur, forte semper manente, & ex piis eleemosynis, præsertim quæ festo Paschatis colliguntur, quotannis crescente: res nulli non institutæ laudabiliter Reipublicæ imitanda. Domorum quatuor millia hodie suo ambitu completitur. Ante bellum Maximiliani Imperatoris primi, quod gestum anno 1519, extra murorum ambitum in suburbiis tria millia domorum connumerabantur: monasteria virorum quatuor; virginum sex; templa quinque; xenodochia septem; quæ postea ab Venetis solo sunt æquata, ne hostibus deinceps, ad urbis detrimentum, receptacula essent. Inter domos eminet Regium Carrariensium, urbe media; Dottorum, ad D. Firmi, cum Colosso lapideo; Capillarum, ad D. Danielis cum equo Trojano. Episcopatus superbit Patavium dignitate. Primus Præsul memoratur D. Prosdocius, Græcus, D. Petri discipulus. relictus ad undecim aureorum millia adsurgit. Incolæ summis præditi sunt ingeniis, ad arma, litteras, omniumque virtutum studia prompti. Familiæ Patavinæ primum dispersæ anno 421 in Rivum Altum migrarunt, Alarici Vesp. Gothi, qui Romam everterat, metu; magis adhuc, Attila inundante, anno 456. Et hæc Venetæ urbis nobilitatisque fuerunt seminaria. Sub Henrico IV firmata Republica Patavina, quatuor familiæ principes exstiterunt, Atestina, Honaria, Carrariensis, & Campisamperia. Hodie florent nobiles innumerabiles. Quid de litteratis dicam? Superbit natalibus T. Livii historiarum Principis, cujus tumba hæc inscripta leguntur: Anno Christi ccccxxiii T. Livii ossa in plumbea capsula ad D. Iustinæ aedem fuerunt reperta, & insigni pompa in Forum Iudiciorum ad occidentalem partem reposita, cum effigie ejusdem ænea & inscriptione:

V. F.
T. LIVIVS
LIVIE. T. F
QVARTÆ. L.
CONCORDIALIS
PATAVI
SIBI. ET. SVIS
OMNIBVS.

T. Livius quarto Imperat. Cæsaris anno vita excessit, ætatis suæ 76. Nobilitarunt & prisco sæculo Patavium ortu suo C. Valerius Flaccus, Argonauticorum scriptor, L. Aruntius Stella poëta, & Volusius Annalium Scriptor; hic æmuli Catulli, ille Martialis carminibus noti: Q. Asconius Pædianus, Grammaticus insignis, orationum aliquot Ciceronis illustrator: Iulius Paulus, Iurisconsultus, qui Alexandro Imperatori in corrigendo Reipublicæ Romanæ statu adfuit. His adscensendus C. Cornelius, Augur Patavinus,